

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

Factors of Administrators' Leadership Affecting Effectiveness of Schools
under Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization

จิราพร เจริญชัย*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ วงษ์ชาติ**

ดร.อนุรักษ์ อุพงษ์***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ และหาอำนาจพยากรณ์ของ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สกลนคร และหาแนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2557 จำนวน 143 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งมี 2 ตอน คือ ปัจจัยด้าน ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23 – 0.79 มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 และ ประสิทธิภาพของโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.93 มีค่าความเชื่อมั่น 0.99 สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test) ชนิด One-Way ANOVA การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) การ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ Stepwise

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด สกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดสกลนคร มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 ด้าน คือ การมุ่งเน้นผลสำเร็จและการ กระตุ้นการใช้ปัญญา มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน , ประสิทธิภาพของโรงเรียน

* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ประธานสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23

7. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน และนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร คือ การมุ่งเน้นผลสำเร็จ และการกระตุ้นการใช้ปัญญา

ABSTRACT

This study aimed to investigate, compare and find out relationship and predicting power of factors of administrators' leadership affecting effectiveness of schools under Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization and find out guidelines for developing factors of administrators' leadership, for upgrading effectiveness of schools under Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. The sampling group consisted of 143 school administrators, teacher and chairs of school boards in schools under Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization. A tool used to collect data was a rating scale questionnaire. The second set was factors of administrators' leadership affecting effectiveness of schools whose discrimination power values ranged from .23 to .79 and reliability coefficient was .97 and effectiveness of schools discrimination power values ranged from .25 to .93 and reliability coefficient was .99. Statistics employed included percentage, mean, standard deviation, F-test (One-Way ANOVA), Pearson's Product Moment Correlation, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings were as follows:

1. The factors of administrators' leadership was at the high level as a whole.
2. The effectiveness of schools was at the high level as a whole.
3. The factors of administrators' leadership in the perception of the school administrators, teachers and chairs of school boards showed no significant differences in general and in particular.
4. The effectiveness of schools in the perception of the school administrators, teachers and chairs of school boards showed no significant differences in general and in particular.
5. There was a virtual relationship between the factors of administrators' leadership and the effectiveness of schools under Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization at the .01 level of significance.
6. The second variable that could predict the effectiveness of schools under Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization at the .01 level of significance.
7. The researcher proposed the guidelines for developing factors of administrators' leadership, for upgrading effectiveness of schools under Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization comprising: focusing on results, Intellectual stimulation.

Keywords: Administrators' Leadership, Effectiveness of School.

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถในการปรับตัวและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รุดหน้า ทำให้พลเมืองโลกรวมทั้งประเทศไทย ก้าวตามวิทยาการใหม่ๆ ไปอย่างไม่หยุดยั้ง แต่หากพิจารณากันอย่างถ่อง

แต่แล้ว สังคมไทยรับมาเพียงแค่เปลือกนอกของเทคโนโลยี โดยไม่มีการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคม กลายเป็นเด็กไทยพันธุ์ใหม่ที่ทันสมัย แต่ไม่พัฒนา ด้วยเหตุที่ว่าสังคมไทยไม่ใช้สังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง อีกทั้งการเรียนรู้ในความหมายของสังคมไทย เป็นเพียงแต่การศึกษาในระบบโรงเรียนเท่านั้น ปัญหาสังคมต่างๆ ที่พบเห็นอยู่ในปัจจุบันจึงยิ่งทับถมมากขึ้นทุกขณะ และนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้น เนื่องจากไม่ได้แก้ปัญหาลึก โครงสร้างสังคม ดังนั้น เพื่อให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็ง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความคิดใหม่ทางด้านการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และในขณะเดียวกัน ต้องสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กผู้เท่าทันสภาพแวดล้อมรอบข้างและเติบโตเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพป้อนสู่สังคมไทย อีกกรณีหนึ่งอาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลง ของสภาพสังคมที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วของโลก จึงส่งผลให้แนวโน้มการพัฒนาการศึกษาของไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมืองการปกครอง ประชาชน การสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ล้วนมีอิทธิพลอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาของไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 5)

ในการปฏิรูปการศึกษามุ่งดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลักสามประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา และมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาการบริหารจัดการใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, คำนำ)

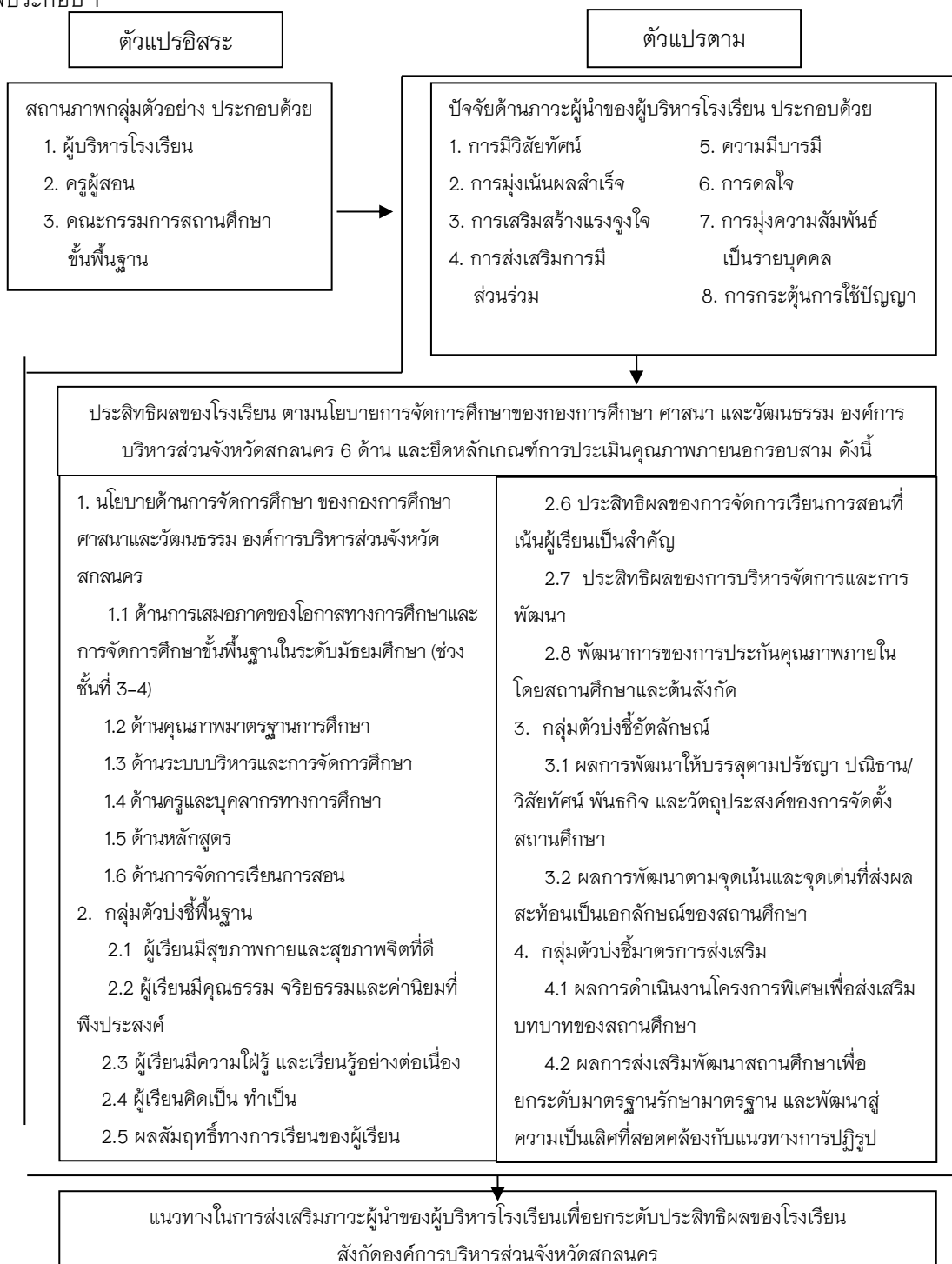
ภาวะผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญและส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับสมรรถนะการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงองค์การจะได้บริหารโรงเรียนให้ประสบผลสำเร็จ และเกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น ผู้นำที่ดีต้องมีสติปัญญาดี ทำงานหนักอยู่เสมอ คำนึงถึงขวัญของกลุ่ม มีลักษณะเหนือกว่าผู้ตาม ทั้งด้านความคิดและผลงาน มีอารมณ์คงที่ เป็นนักกลยุทธ์ และมีอำนาจ นอกจากนี้ ยังต้องมีพฤติกรรมที่ดีด้วย ผู้นำสำหรับโรงเรียนที่มีประสิทธิผลควรเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การรู้ถึงภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ผู้กล้าเผชิญปัญหา การตัดสินใจ การกระตุ้นทำให้เกิดปัญญา และการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในมน้ำใจจิตใจลูกน้องทำให้คนและงานทั้งระบบดีขึ้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน (สมโชค โพธิ์งาม, 2550, หน้า 36)

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในอันที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่การพัฒนาอย่างมีคุณภาพ เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำทางวิชาการและด้านอื่นๆ ของครู ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานในสถานศึกษาเป็นอย่างดี มีภาวะผู้นำและมีสมรรถนะการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้น สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงองค์การ เพื่อให้การบริหารโรงเรียนประสบผลสำเร็จ และเกิดประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น เชื่อว่าหากการบริหารงานภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลโดยตรงต่อนักเรียน ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร มีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเป้าหมาย

7. เพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 216 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2557 จำนวนทั้งสิ้น 143 คน จาก 6 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Positive Sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 43) จากประชากร จำนวน 216 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 143 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 12 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด ร้อยละ 100 ครูผู้สอน จำนวน 101 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน ร้อยละ 80 ของแต่ละโรงเรียน และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ส่วนที่เหลือใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 30 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 40 ของแต่ละโรงเรียน จะได้โรงเรียนละ 5 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่เหลือใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน โดยการศึกษาสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากนักวิชาการต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ที่ได้จากการสังเคราะห์ มีทั้งหมด 8 ด้าน คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมุ่งเน้นผลสำเร็จ 3) การเสริมสร้างแรงจูงใจ 4) การส่งเสริมการมีส่วนร่วม 5) ความมีบารมี 6) การตัดสินใจ 7) การมุ่งหาความสัมพันธ์เป็นรายบุคคล 8) การกระตุ้นการใช้ปัญญา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน ได้นำนโยบายการจัดการศึกษาของกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร 6 ด้าน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร, 2555, หน้า 7) และหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดตัวบ่งชี้เป็น 3 กลุ่ม 12 ตัวบ่งชี้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2554, หน้า 17-18) ซึ่งได้เป็น 4 กลุ่ม 18 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ในการทำหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

พร้อมได้กำหนดวันส่งคืน 2) ไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ทำให้ได้แบบสอบถามครบ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1.1) ค่าร้อยละ (Percentage) 1.2) ค่าเฉลี่ย (Mean) 1.3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 2) สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 2.1) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อกับคะแนนรวมโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (Item total Correlation) ของเพียร์สัน (Pearson) 2.2) การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)
- 3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ 3.1) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 1, 2 ใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3.2) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 3 – 4 ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F – test (One-Way-Analysis of Variance) 3.3) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 5 ใช้การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson 's Product Moment Correlation) 3.4) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ข้อที่ 6 ใช้สถิติในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ Stepwise

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.91$)
2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$)
3. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
5. ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พบว่ามี 2 ด้าน คือ การมุ่งเน้นผลสำเร็จและการกระตุ้นการใช้ปัญญา

7. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน และนำมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเพื่อยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร คือ การมุ่งเน้นผลสำเร็จ และการกระตุ้นการใช้ปัญญา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทนา บุรีจันทร์ (2551, หน้า 74) ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตา น้อยทรง (2552, หน้า 85) ได้ศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำและองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเมืองพัทยา 3 สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเชิงจัดการและเชิงปฏิรูปแบบระดับปฏิบัติการอยู่ในระดับมาก 2) องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านระดับปฏิบัติการ อยู่ในระดับมาก

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ งามตา ธาณิวรรณ (2553, หน้า 100-101) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร พบว่า 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านแรงจูงใจ อยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก 2) ระดับประสิทธิผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาวิตา น้อยทรง (2552, หน้า 85) ได้ศึกษาปัจจัยด้านภาวะผู้นำและองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเมืองพัทยา 3 สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพดี จันทร์หอมกุล (2548, หน้า 50) ได้ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนที่ได้รับรองมาตรฐานและยังไม่ได้รับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา รับรู้การใช้ภาวะผู้นำของตนเอง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูโรงเรียนเอกชน ที่ได้รับรองมาตรฐานและยังไม่ได้รับรองมาตรฐาน รับรู้การใช้ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Person (1993, p.3071-A อ้างถึงใน ธนิต ทองอาจ, 2553, หน้า 61) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับการรับรู้ประสิทธิผลของสถาบันของวิทยาลัยชุมชนในนอร์ทแคโรไลนา โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร คณะครูและเจ้าหน้าที่ในวิทยาลัย พบว่าการบริหารแบบ มีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับประสิทธิผลและพบว่าระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของผู้บริหาร ไม่มีผลต่อการรับรู้ประสิทธิผลของวิทยาลัย

5. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร พบว่า มีความสัมพันธ์กันทางบวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัลสุรียา กรรณสูตร (2552, หน้า 82) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฏลาวัลย์ สารสุข (2553, หน้า 72) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจการของโรงเรียนให้พัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในทุกด้านทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ นักเรียนมีความรู้คุณธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และโรงเรียนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 8 ด้าน พบว่า มี 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ การมุ่งเน้นผลสำเร็จและการกระตุ้นการใช้ปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา บุรีจันทร์ (2551, หน้า 74) ได้ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่าปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษามี 4 ปัจจัย คือ (1) การให้อำนาจแก่ครู (2) ความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม (3) มนุษยสัมพันธ์ และ (4) การพัฒนาวิชาชีพครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.679 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เป็นบวกทุกค่า มีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 46.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิตา บัวสาย (2552, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนโดยรวมมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิเคราะห์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 8 ด้าน และประสิทธิผลของโรงเรียน พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 ด้าน ที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดี คือ 1) การมุ่งเน้นผลสำเร็จ (X2) 2) การกระตุ้นการใช้ปัญญา (X8)

แนวทางในการส่งเสริมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อยกระดับประสิทธิผลของโรงเรียน
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

1.1 การมุ่งเน้นผลสำเร็จ (X2) ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นให้
ผู้ใต้บังคับบัญชามีความคาดหวังในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จอยู่เสมอ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้
ผู้ใต้บังคับบัญชามีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุน ให้โอกาส
ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้น
ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ทดลองปฏิบัติงานโครงการใหม่ๆ ที่ท้าทายความสามารถ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริม
สนับสนุน กระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นในการทำงานอย่างเต็มที่

1.2 การกระตุ้นการใช้ปัญญา (X8) ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนความคิดริเริ่ม
ใหม่ๆ ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างความมั่นใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนควร
มีการชี้แจงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทราบถึงปัญหาที่สถานศึกษากำลังเผชิญอยู่ ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้
ผู้ใต้บังคับบัญชาวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เหตุผลและหลักฐานมากกว่าความคิดเห็นส่วนตัว ผู้บริหารโรงเรียน
ควรชี้แจงแนวทางและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาการพัฒนาโรงเรียน จุดเด่นหรือแนวปฏิบัติที่ดี
(Best Practice) ที่จะส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดเดียวกัน หรือขนาดต่างกันว่า ผล
การศึกษาด้านปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนต่างจากเดิมหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- งามตา ธาณิวรรณ. (2553). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร*.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธนิศ ทองอาจ. (2553). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- ณัทภรณ์วัลย์ สารสุข. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับประสิทธิผลของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี : มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- นันทนา บุรีจันทร์. (2551). *ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อประสิทธิผลของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 4*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นันทิตา บัวสาย. (2552). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร
โรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ยุพดี จันทร์หอมกุล. (2548). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
เอกชน ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.